

Onderwerp RKC Rapport Visie loopt spaak in de uitvoering - Onderzoek naar fietsbeleid	
Nummer	2020/743411
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	GRIFFIE
Auteur	Mulders, I.
Telefoonnummer	023-5114885
Email	imulders@haarlem.nl
Kernboodschap	De RKC heeft onderzoek gedaan naar het fietsbeleid van de gemeente Haarlem. Fietsbeleid, omdat fietsen een modaliteit is waar de gemeente zelfstandig een grote invloed op heeft en omdat in Haarlem de fiets hoge prioriteit heeft binnen het bereikbaarheids- en mobiliteitsbeleid. Na voetgangers heeft de fiets de tweede plek vóór openbaar vervoer en auto. Met het onderzoek beoogt de RKC de raad te ondersteunen in de verdere vormgeving van het toekomstig beleid op het vlak van mobiliteit, het fietsbeleid in het bijzonder. Het beleidsterrein is volop in ontwikkeling en ook Haarlem is bezig met nieuw beleid. Het onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2019. De ontwikkelingen van na die periode zijn zoveel als mogelijk meegenomen in het onderzoek. De centrale vraag van het onderzoek luidt: <i>X jaar fietsbeleid, resultaten en lessen: is het fietsbeleid van de gemeente Haarlem toekomstbestendig?</i>
Behandelveorstel voor commissie	De commissie Beheer wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van de rekenkamercommissie in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.
Besluit College d.d.	N.v.t.

Besluit Raad d.d.	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van de rekenkamercommissie, Besluit: <i>De aanbevelingen van de rekenkamercommissie zoals geformuleerd in paragraaf 2 van dit raadsstuk over te nemen en als opdracht neer te leggen bij het College</i> de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Het huidige fietsbeleid van de gemeente Haarlem ligt niet vast in één beleidsdocument, maar is een samenstel van onderdelen van verschillende beleidsdocumenten: het Haarlems Verkeers- en Vervoersplan, de Structuurvisie Openbare Ruimte, Programma Groei van Haarlem en het Deltaplan Fiets. De fiets heeft in Haarlem hoge prioriteit binnen het bereikbaarheids- en mobiliteitsbeleid. Dit werd al in 2002 in het Haarlems Verkeers- en Vervoersplan (2002) vastgelegd. Het stimuleren van fietsgebruik kan bijdragen aan verschillende maatschappelijke ambities: betere bereikbaarheid en luchtkwaliteit, leefbaarheid, gezondheid en economie. Op dit beleidsterrein wordt regionaal samengewerkt binnen de Metropoolregio Amsterdam en Kennemerland.

De RKC wil met dit onderzoek nagaan waaruit het fietsbeleid van de gemeente Haarlem bestaat, hoe effectief dit beleid is geweest en of het toekomstbestendig is. Hiermee beoogt de RKC de raad te ondersteunen in de verdere vormgeving van het toekomstig beleid op het vlak van mobiliteit, het fietsbeleid in het bijzonder.

2. Voorstel aan de raad

De rekenkamercommissie stelt de raad voor de volgende aanbevelingen over te nemen en als opdracht bij het college neer te leggen:

1. ***Vertaal de fietsambitie naar concrete fietsmaatregelen***

De RKC beveelt aan het college opdracht te geven om overeenkomstig de planning in de Ontwikkelagenda Mobiliteitsbeleid in de eerste helft van 2021 integraal fietsbeleid aan de raad voor te leggen waarin de ambitie wordt vertaald in concrete doelen en fietsmaatregelen waardoor tevens duidelijk wordt welk specifiek fietsbudget en hoeveel menskracht nodig is om de fietsambitie te realiseren.....

2. ***Maak het fietsbeleid toekomstbestendig door alle tien BYPAD-aspecten te verwerken en per onderdeel het ambitieniveau te bepalen***

De RKC beveelt aan het college opdracht te geven om in het nieuwe integrale fietsbeleid

naast fietsparkeren en het SOR-netwerk ook de overige aspecten uit de BYPAD-methode te verwerken en per onderdeel het ambitieniveau kenbaar te maken. Dat zijn de volgende:

- Deelmobiliteit, micromobiliteit en MaaS;
- Een fietsnetwerk dat in overeenstemming is met de ambitie en de verwachte ontwikkelingen in fietsgebruik;
- Kwaliteitsvolle infrastructuur met voldoende ambitieuze minimum inrichtingsvoorschriften;
- Verkeersveiligheid, waaronder de verdere implementatie van Duurzaam Veilig (o.a. uitbreiding 30 km zones);
- Stimulering van fietsgebruik;
- Systematische en structurele dataverzameling rond fietsgebruik en effectmetingen bij fietsmaatregelen;
- Het betrekken van inwoners en belanghebbenden en daarbij de aandachtspunten en ergernissen uit de inwonersenquête van dit onderzoek mee te nemen.

3. Beoogd resultaat

Bijdragen aan toekomstbestendig fietsbeleid waarin visie en praktijk op elkaar aansluiten.

4. Argumenten

1. *Uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van een kloof tussen de fietsvisie en uitvoering van het fietsbeleid.*

Dat betekent dat de visie onvoldoende wordt vertaald naar operationeel beleid en uitvoering. Het is daardoor niet helder wat de gemeente concreet wil bereiken met de hoge prioritering van de fiets. De hoge ambitie blijft op visieniveau (SOR) steken en komt niet herkenbaar terug in de uitvoering waardoor de mogelijkheden die de stad heeft op het terrein van fietsen niet worden benut. Door het ontbreken van de vertaalslag wordt het niet inzichtelijk dat het huidige budget en capaciteit voor fietsbeleid (volstrekt) onvoldoende zijn om de (veronderstelde) hoge ambitie te realiseren.

2. *Uit het onderzoek blijkt dat het fietsbeleid versnipperd en eenzijdig is.*

De goede uitgangspositie van Haarlem als fietsstad wordt onvoldoende benut. Afgezien van fietsparkeervoorzieningen en enkele projecten die mogelijk zijn door externe financiering is fietsen vrijwel nooit leidend in ruimtelijke projecten en kunnen er geen ambitieuze stappen met betrekking tot de 'maaswijdte' worden gezet. Fietsen 'lift mee' in andere projecten en er is te weinig aandacht voor elementen zoals stimulering fietsgebruik, verkeersveiligheid en deelmobiliteit. Doordat fietsen geen eigen integrale agenda en budget heeft, krijgt het kort gezegd weinig prioriteit in de uitvoering en is het beleid vrij reactief in plaats van pro-actief en/of innovatief.

3. *Uit het onderzoek blijkt dat gebruikers en stakeholders onvoldoende worden betrokken.*
De stad kent veel enthousiaste fietsers die, gezien de respons in de enquête, ook zeer betrokken zijn en ideeën hebben over fietsen in de stad. Ook zijn er professionele partijen die goed inzicht hebben in de kansen en mogelijkheden van het fietsbeleid. Door capaciteitsgebrek is van deze bronnen de afgelopen jaren onvoldoende gebruik gemaakt en dat heeft bijgedragen aan de eenzijdigheid van het beleid.
4. *Het college geeft aan dat aan alle aanbevelingen opvolging zal worden gegeven.*

5. Risico's en kanttekeningen

1. *Fietsbeleid 'lift mee' in ander beleid*
Doordat fietsbeleid zelf vaak niet het aangrijpingspunt is van nieuwe projecten ontstaat het risico dat het onvoldoende prioriteit krijgt en/of ondergesneeuwd raakt. Fietsen is vaak slechts een klein onderdeel van grotere fysieke infrastructuur projecten. De uitgangspunten van het fietsbeleid zijn dan niet leidend. Dit vraagt om aandacht in de uitvoering van het nieuwe fietsbeleid.
2. *Voor ambitieus fietsbeleid is meer budget nodig dan nu beschikbaar is.*
Dat blijkt onder andere uit de vergelijking met steden die grote fietsambities hebben. Zonder de vertaalslag van visie naar budget, is de realisatie van de ambities niet geborgd. Duidelijk is dat de financiële ruimte in Haarlem op dit moment zeer beperkt is. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden binnen het mobiliteitsbeleid of de algehele begroting.

6. Uitvoering

- Het college zal uitvoering moeten geven aan de aanbevelingen.
- De overgenomen aanbevelingen worden geregistreerd en de opvolging zal door de rekenkamercommissie worden gemonitord. De raad zal hierover worden geïnformeerd.
-

7. Bijlagen

<i>Bijlage 1</i>	<i>2020/764463 RKC Rapport Visie loopt spaak in de uitvoering – Onderzoek naar Fietsbeleid</i>
<i>Bijlage 2</i>	<i>2020/764685 5-Minutenversie van het rapport</i>